

Elke dag verse groenten voor iedereen

Dat is waar Stichting Natuur- en Milieueducatie Mundial voor staat.

Sinds 2008 heeft de stichting NME Mundial in de Boliviaanse stad Cochabamba verschillende educatieve projecten op het gebied van natuur, milieu en stadstuinbouw gedaan. Via onze plaatselijke partner Alerta Verde werken we aan een schoolprogramma en een stadstuinproject op basis van het principe van de vierkante metertuin.

De steden in Bolivia blijven groeien, de mensen uit de hoogvlakte komen naar lager gelegen gebied op zoek naar een betere toekomst. Deze migranten strijken neer in de buitenwijken van

Cochabamba, vergelijkbaar in grootte met Amsterdam. In deze nieuwe nederzettingen is vaak nog onvoldoende infrastructuur (drinkwater, elektriciteit, riolering, afvalvoorziening etc.) aanwezig. Dit heeft gevolgen voor natuurlijke hulpbronnen en werkt erosie en vervuiling in de hand. Veel gezinnen in de buitenwijken leven onder de armoedegrens van US\$ 1,90 per persoon per dag.

In de buitenwijken is er ook gebrek aan verse producten, zijn de groenteprijzen hoog en is er slecht onderwijs. Veel mensen eten vezelarme maar koolhydraat- en vetrijke maaltijden met

weinig variatie. Door het tekort aan vitamines en mineralen hebben veel kinderen te maken met ontwikkelingsproblemen. Door ons te richten op gezonder voedsel, hopen we dat kinderen zich beter ontwikkelen, dat hun schoolprestaties vooruitgaan en dat ze daarna betere kansen op betaald werk krijgen.

Stadstuinproject 2018-2020

Ons doel is het verbeteren van de leefkwaliteit in wijken door het aanbieden van natuur- en milieueducatie gericht op stadslandbouw, gezonde voeding en verbetering van de leefomgeving door aanleg en beheer van groenvoorzieningen (tuinen) rondom de woningen.

We richten ons op families, instellingen en scholen in een bepaalde wijk voor een periode van 3 jaar. We meten de resultaten van het project op de levensstijl en de bewustwording op het gebied van gezonde voeding en maken aan de hand van wat we hebben geleerd, een blauwdruk voor vergelijkbare projecten in een volgende wijk.

Jaarlijks 40 familiemoestuinen

Het vierkantemeter tuinenproject ondersteunt families bij het aanleggen, inrichten en onderhouden van een kleine moestuin. Voor de tuin is een handleiding ontwikkeld met informatie over o.a. inrichting, zaaien, water geven, composteren, plaag- en ziektebestrijding, en het winnen van zaden. De deelnemers kunnen zo zelf groenten verbouwen, ook al hebben ze maar beperkte ruimte bij hun huis. Met de families wordt een overeenkomst gesloten voor een half jaar. Ze krijgen hulp bij de aanleg van de eerste tuin en nemen deel aan het lesprogramma.

Daarna kunnen er afspraken komen voor vervolg ondersteuning zoals kookcursussen, planten van bomen, aanleg van siertuinen, opvang van water, druppel irrigatie systemen en de aanleg van een kleine kas.

Jaarlijks 2 centra

We werken met 2 centra in de wijk samen. Dit kunnen opvang tehuizen zijn maar ook huisvrouwverenigingen en/of huiswerk begeleidingsgroepen. Wij ondersteunen bij de aanleg, inrichting en het onderhouden van een moestuin. De moestuin wordt aangelegd met de bewoners en is bedoeld om het eigen groente verbruik te dekken. Na afloop moet de moestuin kunnen worden beheerd door de bewoners.

Naast de tuinaanleg en beheer is er ook aandacht voor gezonde voeding, inclusief het geven van kookworkshops. Alle werkzaamheden worden ondersteund door passend lesmateriaal.

Jaarlijks 3 á 4 nieuwe scholen

Wij werken jaarlijks met 3 - 4 nieuwe scholen (zo mogelijk) in de wijk. Het projectteam verzorgt lesprogramma's met theorie in de klas en tuinieren in de schooltuin om het geleerde direct in praktijk te brengen. De kinderen leren niet alleen de basistechnieken van het tuinieren, maar ook over gezonde voeding, composteren, groentezaden verzamelen en plantenbakken of gieters maken van afvalmateriaal. We stimuleren de kinderen om het geleerde zelf thuis in de praktijk te brengen. Meer dan 10 scholen uit voorgaande jaren worden naar behoefte ondersteund met workshops en zaden.

Algemeen

Voor alle activiteiten hebben we lesmateriaal ontwikkeld. We betrekken zoveel mogelijk docenten, wijkbewoners en ouders bij de projecten, zodat er continuïteit is in het verzorgen van de moestuinen.

Door ons met dit nieuwe project gedurende 3 jaar te richten op één wijk kunnen de deelnemers elkaar onderling versterken en kan Alerta Verde de zichtbaarheid van stadslandbouw in Cochabamba vergroten om zo nog meer mensen te enthousiasmeren. In Cochabamba nemen we deel aan de werkgroep stadslandbouw en een klimaatnetwerk waarmee we ons werk onder de aandacht brengen van de bevolking in het algemeen. Ook helpt ons dit continue te vernieuwen waarbij we ook samen met stagiaires experimenteren met stadslandbouwtechnieken.

Foto's met dank aan [Opmeer Reports](#)

Begroting Stadstuin project 2018-2020

Omschrijving /jaar	2018	2019	2020	Totaal
Gereedschap	1.668	1.862	1.696	5.226
Zaden/planten	1.209	1.039	1.104	3.352
Onderwijs/Lesmateriaal	2.433	3.041	2.369	7.843
Ondersteuning tuinrichting	3.550	19.930	12.289	35.769
Vervoer	1.578	1.691	1.692	4.961
Algemene kosten	4.244	4.244	4.244	12.732
Baselinestudie *	502			502
Statistieken *		553	584	1.137
Publiciteit *	1.274	871	688	2.833
Onderzoek *	226	666	665	1.557
Scholing personeel *	816	942	942	2.700
Catered compost *	643	618	618	1.879
Padre Luis Diez del Pozo *	2.721	2.720	2.694	8.135
Totaal materiële kosten	20.864	38.177	29.585	88.626
Materiële kosten per project				
Stadstuinbouw	9.399	27.361	19.497	56.257
Scholen	5.283	4.497	3.978	13.758
Promotie en innovatie *	6.182	6.319	6.110	18.611
Totaal materiële kosten	20.864	38.177	29.585	88.626
Technische ondersteuning per project				
Stadstuinbouw	15.644	22.492	23.569	61.705
Scholen	13.369	14.241	14.869	42.479
Promotie en innovatie	2.214	2.220	2.327	6.761
Totaal technische ondersteuning	31.227	38.953	40.765	110.945
Totaal project kosten Bolivia	52.091	77.130	70.350	199.571
Bijdrage Bolivia	9.053	10.781	11.573	31.407
Kosten projecten Bolivia	43.037	66.349	58.777	168.163
Begroting NME Nederland				
Lustrum 10-jarig bestaan	1000			1000
Algemene kosten	1600	1600	1600	4800
Totaal NME Mederland	2600	1600	1600	5800

Toelichting

Het stadstuinbouw project zijn de familiemoestuinen, de centra en de wateropslag.

Het scholenproject omvat de nieuwe scholen en de nazorg voor scholen uit voorgaande jaren.

Onder promotie en innovatie vallen de met een * gemarkeerde posten.

In 2018 bestaat de technische ondersteuning uit 3 Boliviaanse medewerkers en de Nederlandse projectleider ter plaatse. Omdat er een ernstig watertekort is in sommige wijken breiden we het lokale team vanaf 2019 uit met een extra Boliviaanse medewerker om dan met wateropvang en -opslag aan de slag te kunnen. Dit veroorzaakt de stijging in de begroting ten opzichte van 2018.

De kosten voor de technische ondersteuning zijn geïndiceerd met 5% per jaar, terwijl de materiële kosten gebaseerd zijn op het prijspeil van 2018.

De kosten in Nederland omvatten een jaarlijks vliegticket voor de projectleider en bestuurskosten die in Nederland gemaakt worden.

In 2018 wordt het 10-jarig bestaan gevierd met belangstellenden, donateurs en onze vrijwilligers.